

ปัญหากฎหมายและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีในชั้นพนักงานสอบสวน

ร้อยตำรวจเอก สุรสีห์ เทพวยพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-330-257-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**LEGAL PROBLEMS ON PRACTICAL GUIDELINE FOR WOMEN DURING
INQUIRY STAGE**

POLICE CAPTAIN SURASRI THEPAUAYPORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

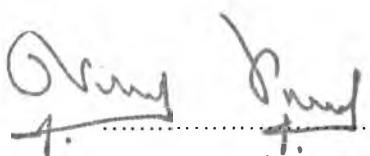
Academic Year 1998

ISBN 974-332-257-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

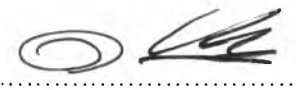
ปัญหากฎหมายและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีในชั้นพนักงานสอบสวน
ร้อยตำรวจเอกสุรสีห์ เทพวยพร
นิติศาสตร์
รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

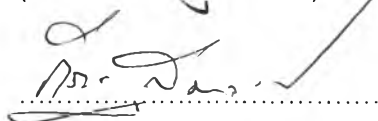
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(พลตำรวจตรีกำพล อรุณพลอด)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชัยเกษม นิตสิริ)

.....กรรมการ
(อาจารย์กีระณา สุมาวงศ์)

สุรสีห์ เทพอวยพร, ร.ด.อ. : ปัญหากฎหมายและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีในชั้นพนักงานสอบสวน
(LEGAL PROBLEMS ON PRACTICAL GUIDELINE FOR WOMEN DURING INQUIRY
STAGE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, 90 หน้า . ISBN 974-332-257-4

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหากรณีที่สตรีตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา โดยเฉพาะแนวทางปฏิบัติชั้นเจ้าพนักงานสอบสวนได้มีการปฏิบัติต่อสตรีในฐานะผู้เสียหายและผู้ต้องหาอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการสอบสวนอย่างแท้จริง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สตรีที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายนั้น จากสภาพสังคมที่เป็นจริง สตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหามักจะถูกข่มขู่รังแกและถูกข่มขู่ รวมถึงการถูกลวนลามทางเพศอย่างไม่เป็นธรรม ส่วนสตรีที่ผู้เสียหายในคดีบางประเภท โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับเพศ เมื่อมาแจ้งความดำเนินคดีจะถูกสอบสวนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ทำให้สตรีเกิดความอับอายและต้องทนต่อการใช้คำถามที่ไม่เหมาะสมในการสอบสวน ทำให้สตรีที่ผู้ต้องหาและผู้เสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมดังกล่าว

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขการสอบสวนผู้ต้องหาและผู้เสียหายสตรี โดยการปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนสตรีเป็นกรณีพิเศษ และจัดให้มีการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนหญิง ให้มีจำนวนเพียงพอต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของพนักงานสอบสวน ให้มีความตระหนักในสิทธิเสรีภาพของผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย โดยเฉพาะสิทธิของสตรี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์สากลนานาชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการสอบสวนเป็นไปอย่างถูกต้องชอบธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต 1 ค.อ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C870722 MAJOR LAW
KEY WORD: WOMEN / PROTECTION / INQUIRY STAGE

SURASRI THEPAUAYPORN, Pol.Capt. : LEGAL PROBLEMS ON PRACTICAL
GUIDELINE FOR WOMEN DURING INQUIRY STAGE. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS. 90 pp. ISBN 974-332-257-4

The objective of this thesis is to study and find out legal problems regarding treatments by inquiry officers during inquiry stage women become alleged offenders and/or injured persons ("the said women") in a criminal case.

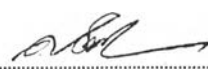
Unfortunately, facts obtained from this research revealed that the said women were always sexually and verbally abused by the inquiry officers. Moreover, they were asked with rude and inappropriate questions. Thus, the said women felt they were humiliated and unfairly treated.

To solve the said problems, the researcher recommends that firstly, legal provisions involved in questioning of the said women must be amended to the international standard. Secondly, women inquiry officers must be employed to question the said women. Thirdly, more trainings are needed to make the women inquiry officers realize and aware of the legal rights and freedom of the said women.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิติ..... I.M.O.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้ความอนุเคราะห์กับผู้เขียนในการให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในด้านต่างๆ มาโดยตลอด จึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์มีทยา จิตติรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ พล.ต.ต.กัมพล อรุณพลอด อาจารย์ชัยเกษม นิตिसิริ และอาจารย์กีระณา สุมาวงศ์ ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในเรื่องอื่นๆ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถ้ามีส่วนดีอยู่บ้าง ขอมอบความดีนี้ให้กับ บิดา - มารดา ที่มีพระคุณต่อผู้เขียน เพราะถ้าไม่มีท่านทั้งสองคงไม่มีงานเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แน่นอน และขอขอบพระคุณ คุณสหัสรัฐ สิริวัฒน์ คุณเลิศชาย สุธรรมพร และ ผู้บังคับบัญชาทุกท่าน เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาด้วยดีโดยตลอด

ร้อยตำรวจเอกสุรสิทธิ์ เทพอวยพร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 สิทธิของผู้ต้องหาและผู้เสียหายสตรีในคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะ ชั้นเจ้าพนักงานสอบสวน.....	6
2.1 ความหมายของผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา.....	7
2.2 สิทธิของผู้ต้องหาและผู้เสียหายสตรีในคดีความผิดทั่วไปและ ความผิดเกี่ยวกับเพศ.....	12
2.3 กฎหมายที่ใช้บังคับกรณีที่สตรีตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ในชั้นพนักงานสอบสวน.....	18
2.3.1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	19
2.3.2 ระเบียบและคำสั่งของกรมตำรวจ.....	21
3 สภาพปัญหาและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ในชั้นพนักงานสอบสวน.....	25
3.1 สภาพปัญหาและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ในชั้นพนักงานสอบสวนของไทย.....	26
3.1.1 สภาพปัญหาและแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องหาสตรี.....	26
3.1.2 สภาพปัญหาและแนวทางปฏิบัติต่อผู้เสียหายสตรี.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3.2	สภาพปัญหาและแนวทางปฏิบัติต่อสตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ในชั้นพนักงานสอบสวนของต่างประเทศ.....	32
3.2.1	ประเทศออสเตรเลีย.....	32
3.2.2	ประเทศอังกฤษ.....	39
3.2.3	ประเทศบราซิล.....	40
3.3	สภาพปัญหาเกี่ยวกับสตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหายในคดีอาญา ศึกษาปัญหาเฉพาะกรณี.....	41
3.3.1	ศึกษาเฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย.....	41
3.3.2	ศึกษาเฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ.....	45
4	วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ในกรณีที่สตรีตกเป็น ผู้ต้องหาและผู้เสียหายในชั้นพนักงานสอบสวน.....	48
4.1	มาตรการทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่นำมาบังคับใช้ กับสตรีที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เสียหาย.....	48
4.1.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	49
4.1.2	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	51
4.2	วิเคราะห์กฎหมายของต่างประเทศที่ใช้บังคับกับ ผู้ต้องหาและผู้เสียหายสตรี.....	59
4.2.1	กฎหมายของประเทศออสเตรเลีย.....	59
4.2.1.1	การคุ้มครองผู้ต้องหาและผู้เสียหายโดยทั่วไป.....	59
4.2.1.2	การคุ้มครองผู้ต้องหาที่เป็นสตรี.....	60
4.2.1.3	การคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นสตรี.....	61
4.2.1.4	ตำรวจหญิงกับการคุ้มครองผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ที่เป็นสตรี.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	4.2.2 กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	65
	4.2.2.1 การคุ้มครองผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยทั่วไป.....	66
	4.2.2.2 การคุ้มครองผู้ต้องหาและผู้เสียหายที่เป็นสตรี.....	70
4.3	มาตรการป้องกันและการแก้ไขที่เหมาะสมในการนำมาบังคับใช้ กับผู้ต้องหาและผู้เสียหาย.....	71
	4.3.1 มาตรการป้องกันและแก้ไขที่นำมาใช้ต่อสตรีโดย องค์กรภาครัฐ.....	72
	4.3.1.1 มาตรการทางกฎหมาย.....	72
	4.3.1.2 การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนหญิง.....	75
	4.3.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขที่นำมาใช้ต่อสตรีโดยองค์กร ภาคเอกชน.....	76
	4.3.2.1 มาตรการทางสังคมเพื่อคุ้มครองและแก้ไข.....	77
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	80
	5.1 บทสรุป.....	80
	5.2 ข้อเสนอแนะ.....	82
	รายการอ้างอิง.....	86
	ประวัติผู้เขียน.....	90